

deel hebben, in hen van het houden. Maar geloovige ouders gemeenschap at. En daarom den zoodanige teeken in hem u".

Calvijn zich uit r. 7 : 14: "De t hij, dat de andere kinderen r een zekeren llig in de kerk Wel zijn alle loovige of uit zijn, van nature en ze in onge- is hun toestand ren der geloov- privilegie, dat des verbonds, vloek, die van t uitgedelgd". e kinderen der idien de kindes- ingezonderd en van het men- Gode worden we hen dan van ouden?"

naardige stand- polemië met derdoopers liep van den kinder- therschen over pchten gedoopt viden dat alle zouden gedoopt daarom Calvijn, de kinderen der dat de doop z bediend werd ge ouders. Een og had Calvijn anleiding van terim. Calvijn x of aangehang rim zich tegen Velke dwaling, laste? Dat ik wordt, wanneer die, die vreemd iade". Hij wijst therschen zelf, opers te doen nderdoop even- oep of de leer en de ouders, in het genade- maar daarna estie in. Zijn beroepen op e, die bevolen en in kinde- alle volkeren gument dus, len volkdoop vijn, wil verre gument te ernd "Duitsche zegt hij, die zie, gewoon is of van een glas ren, heeft die- verder willen ristus wil, dat r wil Christus elie gepredikt evelt hij zijn nderwijzen en 19). Onze be- selvige, omdat is' bevel weg- verbonden en van elkander t argument is door Christus' a degenen die d der genade, de prediking uigsein (der a. Zoo was geloofs voor- lenis ontving, t, zoo wordenaar voor erf- d, omdat God grijpt, zooals n den Apostel ed. Brunsvic

verschillende ndpunt tegen- tgeschen hand- te toepassing een eigenaar- ook het be- oelt, n.l. hoe e kinderen der :gerformeerd werden.

ijn en de kerk van Genève in te winnen, Calvijn" antwoordde daarop 15 Juni 1553, mede uit naam zijner ambtgenooten: "Ge vraagt, of het geoorloofd is, dat predikanten van onze kerk, die de zuivere leer van het evangelie belijden, een kind tot den doop toelaten, welks vader vreemd is van onze kerken en welks moeder tot het pausdom is afgefallen, zoodat beide ouders roomsch zijn. We hebben gemeend u daarop te moeten antwoorden, dat het een dwaasheid is hun te doopen, die niet gerekend kunnen worden leden te zijn van onze gemeenschap. Daar de kinderen der papisten kinderen bekeeren, zoo zien we niet in, dat het geoorloofd is hun den doop te belijden." Ook den uitweg, dat de grootmoeder als getuige zou optreden, verwerpt Calvijn, omdat die grootmoeder geen het minste zeggenschap heeft over haar kleinkind en dus niet beloven kan, dat het kind gereformeerd zou worden opgevoed; waar nog bij komt dat deze vrouw, die haar nog bij komt dat deze vrouw, die haar dochter aan een roomschen man uithuwde, reeds daarom verdiend had van de kerk te worden afgesneden en niet eens als lid der kerk meer beschouwd mocht worden (t. XIV p. 570).

Geheel anders luidde het antwoord, dat Calvijn zes jaar later aan John Knox, den bekende hervormer van Schotland gaf. John Knox had aan Calvijn 28 Aug. 1559 de vraag gedaan: "of men tot den doop mocht toelaten onechte kinderen, kinderen van afgodendienaars (waarmede roomschen bedoeld zijn) en kinderen van geexcommuniceerden, voordat de ouders zich bekeerd hadden en aan de Kerk zich hadden onderworpen?" Calvijn antwoordde daarop, wederom mede uit naam zijner ambtgenooten, 8 Nov. 1559 dat Knox deze vraag wel terecht gedaan had, maar men er vooral op letten moest, dat het sacrament niet onthelgd werd, wat zeker geschieden zou, indien de doop zonder onderscheid aan vreemden werd toegestaan of ontvangen werd zonder geschikte doopgetuigen, die lidmaat der kerk waren. Maar aan de andere zijde, zoo merkt Calvijn op, mag men bij de bediening van den doop niet vergeten, dat in de eerste plaats moet gevraagd worden, wie God door zijn Woord tot den doop roept. "De belofte Gods nu omvat niet alleen de nakomelingschap van ieder geloovige in het eerste geslacht, maar strekt zich uit over dit geslacht." Al was in het pausdom de ware godsvrucht een tijd lang te loor gegaan, dit nam de kracht en werkzaamheid van den doop niet weg. De nakomelingschap, uit heilige en vrome voorouders gesproten, behoorde daarom tot de gemeenschap der kerk, al waren de grootouders en ouders afvallig geworden. Wel keurt Calvijn het misbruik der Roomsche kerk af, die kinderen van Turken en Joden roept om te doopen, maar, zoo gaat hij voort, overal waar de belijdenis van het Christendom nog niet geheel is ondergegaan of uitgebluscht, daar worden de kinderen van hun recht beroofd, wanneer ze van den doop worden geweerd. Het zou toch onbillijk zijn, aangesien God voor driehonderd jaren of meer hen verwaardigde met zijn aanneeming, dat de goddeloosheid der ouders, die daarna gevolgd is, den loop der hemelsche genade zou afbreken." Alleen moet in zulk een geval geslicht worden, dat er Gereformeerde doopgetuigen optreden. (t. XVII p. 662).

Het verschil tusschen deze beide adviezen springt in het oog. Zelfs kan men tot verklaring van dit verschil niet zeggen, dat Calvijn na 1553 tot een ander inzicht is gekomen en daarom in 1559 zoo aan Knox schreef; want reeds in 1550 had Calvijn hetzelfde gevoelen uitgesproken in het reeds genoemde Aanhangsel bij het Interim. Zijn Lutherse tegenstander had Calvijn gevraagd, hoe hij het maakt met den doop der roomsche kinderen, en Calvijn antwoordde daarop: "Wat de kinderen der papisten aangaat, is het antwoord gemakkelijk. Wanneer mijn berisep als vaststaand aanneemt, dat de kinderen der papisten terecht gedoopt worden, dan geef ik hem dit gasme toe. Maar hij oordeelt ten onrechte, dat ik deze kinderen voor buiten het verbond staande beschouw, omdat ze noch uit een heiligen vader gegeneerd, noch uit een heilige moeder geboren zijn. Want ze houden daarom niet op, kinderen van heiligen te zijn, wanneer de stamboom van hun geslacht wat hoogerop gezocht moet worden. Want God blijft ook niet bij één geslacht staan, maar breidt de belofte des levens over duizend geslachten uit" (VIII p. 681).

Teegtafel.

1. S. LIMBACH, *Stenen des aanstoots*. Eene poging tot wegneming van het aanstootelijke en tot oplossing van het schijnbaar tegenstrijdige, in de Heilige Schrift. Naar het Hoogduitsch. Amsterdam. Egeling's boekhandel.

Bij het lezen, het nadenkend lezen van den Bijbel, doen zich, ook bij hen, voor wie door genade de Christus zelf niet meer een steen des aanstoots en een rots der ergernis is, vaak moeilijkheden op. Niet slechts, dat men niet altijd verstaat wat men leest, maar ook gebeurt het, dat men tusschen wat men verstaat niet altijd overeenstemming weet te brengen. Niet voor het geloof, maar voor het gelooven kan dit dan een struikelblok, een steen des aanstoots zijn. In dit boek is een poging gedaan, om voor zulke lezers deze "stenen des aanstoots" zooveel mogelijk op te ruimen. Ik acht, dat dit pogen over het algemeen geslaagd is. Vooral voor de jongeren onder ons, dunkt het mij een nuttig boek.

Dr. E. BARBER, die er "een vooraf" bij zijn schrift, zegt daarin: "Wie vragen heeft in het hart, waarvan hij in oprechtheid de oplossing zoekt, zal hier een antwoord kunnen vinden, dat over het algemeen juist is, en waarvan de juistheid met groote helderheid wordt aangegeven. Indien iemand bij het lezen der Schrift zich door twijfelingen geïrriteerd voelt, welke soms kunnen worden opgewekt door hetgeen hij leest, dan zal hij in hetgeen hem hier wordt aangeboden, weer licht, en daardoor ook weer vastigheid verkrijgen." Een register van beaan-

delde schrijfsurplussen doet in dit boek van 338 bladzijden den weg vinden.

Zeker, de apologie van de Schrift zal, zonder meer, niemand tot het geloof aan de Schrift als Gods Woord brengen, maar toch kan de apologie aan het Schriftgeleef ten goede komen. Ook ik beveel dit werk van harte aan, in de stille verwachting, dat de lezing er van velen ten zegen zal zijn.

2. D. HOEK, Bedienaar des Woords te Zwijn. *Recht. Het Boek der Richters*. Voor de gemeente verklaard. Uitgave van het Tractaatgenootschap "Filippus". 1907.

Dit boek, dat een populaire verklaring van RICHTEKEN wil zijn, zal met vrucht door velen worden gelezen en geraadpleegd. Ik ben het eens met den geachten schrijver, wanneer hij zegt, dat het met eentougen dreun en met onverstaanbare stem, eenige versen uit den huishoudelijken optreden — nog geen lezen geen Bijbel lezen is. Hij wil hier een poging wagen, om met zijn lezers een bijbeelboek te lezen. De groote gedachte die bij RICHTEKEN vooruit, de religieuze idee van waaruit hier de geschiedenis wordt bezien: Israël om zijn zonde verdrukt, maar roepende uit zijn ellende tot den HEERE, door Hem genadiglijk, door middel van 'n Richter, verlost, komt hier goed tot zijn recht. En ook laat HOEK de groote betekenis nitkomen die de historische gegevens van RICHTEKEN voor onze kennis van dit tijdvak hebben. Voor de meening, dat RICHTEKEN zijn verhaal verwoordt vóór het verdrijven der Jebusieten uit Jeruzalem, voert hij aan h. 1 : 26. Bedoeld zal wel zijn h. 1 : 21.

Het is een boek, dat van studie getuigt en stichtelijk, in den zin van opbouwende in kennis en daardoor in geloof, werken kan.

3. W. B. RENKEMA, Gereformeerd predikant. *God is mijn Heil*. Twee en dertig meditatieën. Maassluis Bruininks en Co. 1906.

Tot de strietelike literatuur behoort ook de bundel meditatieën, die een andere predikant onzer Gereformeerde kerken bood.

Toch is het andersoortig werk.

De meditatie is een moet ook iets anders zijn dan de populaire exegese, en zoo is er ook verschil bij overeenkomst tusschen het boek van HOEK en dat van RENKEMA.

RENKEMA bezit, wat voor den meditatie-schrijver onmisbaar is, de gave om zich met groote teerheid van religieus gevoel in te denken in 'n gedachte der Schrift; om met helderheid na te denken, tot in haar diepste diepte, zoo'n enkele gedachte Gods; er zich vertrouwelijk met heel zijn bewustzijn onder te geven; en wanneer hij er dan zoo geheel in leeft, haar te laten stralen over de lengte en de breedte van het menschelek leven; van het mystieke, maar ook van het intellectuele en praktische leven. Deze 32 meditatieën behooren tot het beste wat ik, onder de nieuwere schrijvers in dit genre, ken.

Zij staan niet achter bij den onlangs door mij besprokene van den Utrechtschen hoogleraar HUGO VISSCHER.

Laat mij ter kenschetsing iets mededeelen uit de laatste meditatie.

Zij gaat over de woorden van Ezechiël 1 : 8a. *En menschenhanden waren onder hunne vleugelen*. Als titel voor deze meditatie koos RENKEMA: "Vleugelen en menschenhanden." Het gaat hier over de cherubs, over den weg van Jehova, zooals het in 1 Kronieken 28 : 18 heet — in Ezechiël's visioen.

Renkema mediteert nu over de voorstelling van der engelen "vleugelen en handen."

"Dat aan de hemelboden *vingelen* worden toegeschreven, het is om daarmee te kennen te geven, dat zij zich gemakkelijk en snel van de ene plaats naar de andere kunnen begeven."

"Welk een troostrijke gedachte ligt hierin opgesloten voor het volk des Heeren. Immers, die Heere bedient zich van zijn hemelsche heerschen, om zijn gunstgenooten te helpen, te bewaren en te bewaken." "Nooit behoeven de kinderen Gods te vreesen, dat de hemelgeesten hun ter hulpe zullen verschijnen als het te laat is. In een enkel oogwenk zijn ze bij hen, aan hun rechter- en aan hun linkerzijde, om hen in al hun nooden bij te staan. Als de nood des Heilands in Gethsemane op 't hoogste was, stond er ook een engel naast Hem, om Hem te sterken. En zoo zorgt God ter rechter tijd voor al de zijnen.

"Maar de hemelboden, die vleugelen hebben, zij hebben *handen* ook. En die handen zijn het zinnelooze van macht, en kracht en vermagten."

"Denk maar aan den engel, die den steen voor het graf des Heilands wegwentelde en de wachtsters vlichtte deed."

"En al weer zeg ik: hoe troostrijk is dat voor het volk des Heeren. De hemelboden, die zoo spoedig bij hen zijn, ze zijn ook altijd machtig om hen te helpen; ze vormen bepaald een wach rondom degenen, die den Heere vreesen."

"En zoo ook is het de genade die ons vleugelen geeft om tot God op te stijgen, vleugelen des gebeds en vleugelen des geloofs en vleugelen der liefde; doch zij geeft ons ook handen om te werken voor den dienst des Heeren."

"Vleugelen en handen; en beiden vormen één heerlijk geheel bij de cherubijnen."

"Maar zoo moet het zijn ook bij ons."

"Vleugelen en menschenhanden," is een fijne, teere bladzijde. En aan zulke bladzijden is de bundel rijk.

De typografische uitvoering van het boekje met zijn keurigen band, is een eere voor de firma Bruininks en Co. te Maassluis.

Uit de Pers.

Een wonderschoon stukke schreef Dr. van Andel in de *Bazin* over hetgeen de gemeente "bij den Doop onzer kinderen" te bedenken heeft.

Er geschiedt meer dan er schijnt te geschieden als een kind de vergadering der geloovigen ingedragen wordt, om den heiligen doop te ontvangen. Een deel van den dienst wordt ter wille van het kindeke ingeruimd; aller aandacht wordt voor dat kindeke gevraagd, en zijne belangen worden in een afzonderlijk gebed den Heere opgedragen. Welk eene schoone gelegenheid om een stichtelijk woord tot de gemeente te spreken, gepuit uit het veld, dat de doop van een kind te denken geeft!

Stofs wordt hier gegeven om iets aan de gemeente en aan onszelven te zeggen, dat niet weinig geschikt is om in de laagte te houden. Hoe machteloos toch zijn de velen, die den doop van het kindeke bijwonen, om het iets wezenlijks toe te brengen! Zelfs het ambt staat hier machteloos. Heeft men volwasseneren voor zich, dan kan men dezen nog iets toedienen, namelijk het woord, waarvan wij weten dat het 't middel is, uit welk gehoor God het geloof werkt en sterkt. Maar het woord bereikt den zuigeling niet; voor het kindeke kind moet de grootste redenaar zwijgend blijven staan. God alleen kan dit kind wat wezenlijks, wat eeuwige toebrengen. Is iets geschikt om ons, om den ambtsdrager in het bijzonder, te doen gevoelen hoe arm wij zijn, dan dit. Dat wij den wadom niet kunnen geven, weten wij; maar hier

is het planten en natmaken zelfs afgesneden; hier moet God alles zijn.

Wat schiet er voor de gemeente dan over dan het gebed? Later, als de zuigeling geen zuigeling meer is, dan, ja, moet zij, evenals de ouders, meer doen, en dienen het kind de melk des woords toe; thans kan zij slechts bidden. Hoeveel ligt er in zulk een gebed niet besloten! Het is eene erkenning van eigen onvermogen; God daarentegen ontvangt er de ere voor van de zenuw machtige en voltrekt onmisbare te zijn. Waar het gebed, dat den dienst des Woords voorafgaat, de middelen op het oog heeft, en op deze en zegen vraagt, onderscheidt zich dit gebed daardoor, dat het het onmiddellijke van God begeert; niets minder tocht wordt van Hem gevraagd dan dat Hij het kind, waarvan sprake is, door zijn Heiligen Geest zijnen Zoon Jezus Christus inlijve. En hoe merkt de gemeente het kind, waarvoor zij bidt, aan? Niet bloot als een schepsel, dat ontferming van noode heeft; zij eet het in haar gebed niet op één lijn met de kinderen der ongelovigen. Hoe treffend is het, *ad ut quod*, in het Gebed voor den doop! Er ademt geloof in dit gebed; hier wordt het ongelovige geloof, namelijk dat God zich verbindt aan het kindeke. Vorsten sluiten slechts met Vorsten verbonden; maar God doet het met kinderen. Groot is God als Hij zich verheft, maar niet minder groot als Hij zich nederbuigt.

Jesus, de Zoon, vertoofde het beeld zijns Vaders toen Hij de kinderkens tot zich riep, ze omhelde, en met ophegging der handen zegende. Zijn doen was een spiegel van het doen des Vaders. Dat geeft de ouders en de gemeente geen geringe vrijmoedigheid om het kind tot den Heere te brengen, en het Hem op te dragen. Hierdoor erkennen zij, dat het zijn geheiligd eigendom is, evenals de ouders weleer deden met het eerstgeboren jonkje, dat zij tot den Heere brachten, niet als het hunne, om er een zegen voor te begeeren, maar als het zijne, dat zij niet voor zich mochten houden, wijl het Godes was. Zoo mochten de ouders met hun kind doen, het als een heilig, dat is, Gode toebehoorend, kind tot Hem brengen, opdat Hij het tot zijnen dienst bekame, en in den doop het teken zijner heiliging geve. Er is geloof toe noodig, dat onze kinderen gedoopt moeten worden omdat zij geheiligd zijn; ach! dat er een einde kwam aan dat laten doopen uit gewoonte of bijgevoel.

Er is blijdschap in een huis, waarin een kindeke geboren wordt; laat er dan ook blijdschap in de gemeente zijn; als er weer een heiligd kindeke naar ingelijfd wordt. Ach! waar vindt men daar blijdschap? Wij beschouwen de heilige dingen met vleeschelijke oogen; daarom blijven zij eigenlijk voor ons verborgen, want vleesch is blind. Er wordt gezien naar het kind, en het kleed, waarin het wordt gedoopt; er wordt op gelet of de vader dan wel de moeder het opdraagt; of er een toespraak gehouden dan wel een palmvers gezongen wordt, of geen van beiden. Maar hoe weinigen zien door het geloof wat er boven de wolken gebeurt, als geloovige ouders hun kind afstaan aan Hem, wien het toekomst, en het van deszen, met het merk der heiliging versierd, terug ontvangen, om het op te voeden voor Hem. Er moet nog veel bij ons veranderen voor wij eene bediening des doops geestelijk gezind kunnen bijwonen. Wat een sleurdienst in onzen godsdienst! Wie zal in Gods gericht bestaan?

Hier geurt u tegen de reuk eener gezonde mystiek.

Als de gemeente zoo meer leefde in de rijke betekenis van het sacrament van den doop, hoe veel hooger zou haar geestelijk leven staan.

"Niet uit gewoonte of bijgevoelheid" — ons doopformulier bindt dat bij elk doop de gemeente opnieuw op het harte. Maar wie zal zich niet beschaamd gevoelen, wanneer hij zich zelf toest aan wat naar zich van Gods verbond de gesteldheid onzer ziel bij den doop onzer kinderkens moest zijn.

Officieele Berichten.

Alle brieven en stukken de kerk alhier betreffende, wordt men verzocht te senden aan het adres van ondergetekende.

Namens den kerkeraad der Geref. kerk, G. LUSTIG Hz, scriba.

Particuliere Synode der Geref. kerken van Zuid-Holland (Noordelijke gedeelte) te houden op Woensdag 12 Juni a.s. te Alphen, (Z.-H.).

Stukken voor het agendum, benevens opgaf van de namen der afgevaardigden met hunne respectieve woonplaatsen, vóór 18 Mei a.s. in te zenden bij den praeses der roepende kerk van Alphen (Z.-H.).

Namens den kerkeraad der Geref. kerk te Alphen (Z.-H.), C. B. SCHOENMAEKERS, praeses, J. EGEMAN Wzx., scriba.

Vergadering van de classe Almkerk te Nieuwendijk, 4 April 1907.

De roepende kerk van Dassen opent, bij monde van haren dienaar, Ds. Aalders, de vergadering. Z. Eerw. laat zingen Ps. 123 : 1, gaat voor in gebed en leest 1 Cor. 12.

Uit de credentialen blijkt dat twee kerken een diaken als primus wenschen zitting te doen nemen. Na gehoorde reden heeft de classis hiertegen geen bezwaar.

Het moderamen wordt als volgt saamgesteld: Ds. Aalders, praeses; Ds. Goedbloed, assessor, en Ds. Osinga, scriba.

Ingekomen zijn en gelezen worden: a. een schrijven uit Zuidbroek namens de classis Groningen; b. van eenige leden uit de kerk van Groningen (B), die beide voor kennisgeving worden aangemoeten; c. van de classis Harderwijk, vermeldende de afzetting van Ds. Op 't H; d. uit Wageningen, 't welk in de kerkeraden nader zal worden overwogen; e. stukken van den candidaat L. Both, beroepen predikant te Audel, om peremptoir te kunnen worden onderzocht, waartegen geen bezwaar is.

Naar de particuliere synode worden afgevaardigd de predikanten: W. Bosch, J. A. Goedbloed en J. Osinga, primus, en G. J. D. Aalders, als re, 2e en 3e secundus; en de ouderlingen W. N. de Leeuw, A. Oost en G. v. Oord, primus, en A. v. 't Sant, P. v. Drunen en W. Heystek, als secundus.

Aan de particuliere synode zal gevraagd worden, of het niet gewenscht is een voor. fonds te stichten met het oog op de verplichtingen der kerken in zake Art. 13 D. K. Tevens wordt den kerkeraden in overweging gegeven om een classikaal fonds voor datzelfde doel op te richten, om op de e.k. vergadering daarover nader te handelen.

Naar de roepende kerk wordt de cand. L. Both met vrijmoedigheid toegelaten tot den dienst des Woords in de Geref. kerk te Audel.

De vacature-diensten worden aldus geregeld: Classen: 14 April, W. Bosch; 5 Mei, J. Goedbloed; 16 Juni, J. Osinga; Sleuwwijk: 21 April, J. Goedbloed; 12 Mei, J. Osinga; 16 Juni, G. J. Aalders; Waardhuizen: 7 April, G. Aalders; 5 Mei, W. Bosch; 2 Juni, L. Both; 30 Juni, J. Goedbloed.

De volgende vergadering, op te roepen door de kerk van Nieuwendijk, zal gehouden worden te Almkerk op 20 Juni, 's morgens 9 uur.

Na dankeged van den assessor, sloot de praeses de vergadering.

J. OSINGA, scriba.

Buitenland.

Engeland. De predikant Campbell tot het socialisme overgegaan. De Congregationalistische predikant Campbell, die in den laatste tijd zooveel van zich deed spreken, omdat hij den moed gehad heeft om uit te spreken dat hij een aanhanger is der z.g. "Nieuwe Theologie", heeft deze dagen zijn partij aangesloten bij de "Independent Labour Party" (de onafhankelijke arbeiders partij). Dit is ons op zichzelf niets opmerkelijks; wij zijn er in Nederland van lieverlede aan gewoon gemaakt, dat moderne predikanten zich onder de banier van het socialisme gingen scharen. Maar het is merkwaardig dat de heer Campbell, toen hij er voor uitkwam dat hij zich bij de socialistische had gevoeld, verklaarde dat deze partij de ware Katholieke kerk moest genoemd worden. De menschen kunnen volgens den heer Campbell alleen gered worden wanneer zij zich bij die partij voegen. Hij spottte met het denkbeeld dat de arbeid der kerk bestaan zou in het opleiden van de menschen voor den hemel; volgens hem moest de aarde in een hemel veranderd worden!

Terecht heeft een der redacteurs der *British Weekly* hierop geantwoord, "hoe kan de aarde een hemel worden, wanneer de dood blijft heerschen?"

Het boek van Campbell, "The New Theology" is zeer scherp gecritiseerd door Dr. A. M. Fairbairn, rector van het Mansfield college te Oxford, die in Engeland gehouden wordt voor de eerste thans levende autoriteit op het gebied van wijsgeerige Theologie. Deze Dr. Fairbairn beweerde, dat dit boek van den heer Campbell "een mengelmoes van onzinigheden" (a farrago of nonsense) is. Hij is Campbell dankbaar, omdat hij door zijn boek het sein gaf tot een ontroovers die fundamenteel werd, maar hij houdt hem voor een persoon die als de baren der zee door den wind gedreven wordt. Zeer betreurt Dr. Fairbairn het, dat de heer Campbell nog altijd in de City Temple predikt, als predikant van een kerk van Congregationalisten, "dat is van een kerk, die geformeerd werd door geloovigen die zich zelven gebonden hadden, omdat zij hetzelfde dachten, om gemeenschappelijk staande te blijven en elkander te helpen;" die voor het eerst den godsaligen Goodwin tot predikant had.

Het blijkt uit alles dat de strijd tegen de moderne Theologie in Engeland steeds heviger wordt.

Frankrijk. Terwijl werksattingen in Frankrijk aan de orde van den dag zijn, terwijl het zedelijk peil der bevolking steeds daalt, terwijl in Parijs en Marseille de politie onmachtig is om de misdadigers die "apaches" genoemd worden, in bedwang te houden, roodt men dag in dag uit van moordaanslagen hoort, blijft de regering maar voortgaan te touwen hoe vijandig zij gezind is tegen de religie. Toen onlangs te Toulon de uitvaart van een die bij de ramp der "Jena" omkwam, kerke-lijk gevierd werd, was geen vertegenwoordiger der regering daarbij te zien. De bevolking toonde wel buitengewone belangstelling, maar de regering hield zich van verre. Zelfs de neutrale pers sprak daarover harte verontwaardiging uit.

Te Reims besloot de gemeenteraad, dat ieder die een lijkstijl onmiddellijk uit het stadhuis naar het kerkhof en dus niet eerst naar de kerk laat brengen, een rabat van 10 procent op de begrafeniskosten hebben zou. Te Brest besloot de gemeenteraad, dat de klokken niet meer voor 7 uur 's morgens en niet na 7 uur des avonds mogen geluid worden.

Een goede zijde van de wet op scheiding van Kerk en Staat is, dat de Parijsche Lutherse kerk in tien parochiën verdeeld werd. Te voren vormde zij één gemeente, nu is zij gesplitst en deze splitsing is geblesken zeer tot bevordering van het kerkelijk leven te zijn.

Op het platteland scheidt de nieuwe wet eigenaardige toestanden. In vele gemeenten werden de priesters uit hunne pastorien verdreven. Een van hen, die dienst doet in het departement de Gard, liet zijn meubilair, toen het op straat geest was, in het kerkgebouw brengen, waarin hij zich metterwoon vestigde. Eerbidwaardig vinden wij het van een priester in de Vogezen, die, gelijk weleer de apostel Paulus tenten maakte om in zijn onderhoed te voorzien en toch het ambt van apostel bleef uitoefenen, alzo het ambacht van draaier beoefent en daarbij geregeld zijn dienst in de Roomsche kerk verricht.

Enigen tijd geleden spraken wij over de poging, die in Frankrijk gedaan werd om in de Roomsche kerk scheuring te brengen. Een zekere Vilatte heeft gepoogd in vereniging met den journalist des Houx een Fransche apostolische kerk te stichten, die zij zelfs als "de Fransche nationale kerk" aandienen.

Nader verneemen wij, dat deze Vilatte voor een avonturier op Godsdienstig gebied moet gehouden worden. In 1880 werd hij in de Roomsche kerk tot priester gewijd en ging achtereenvolgens, terwijl hij zooveel voet als na tot deze kerk terugkeerde, over tot de Metho-disten, de Presbyterianen, Congregationalisten en de Episcopalen. Dit alles had in de nieuwe wereld plaats. In het jaar 1892 werd Vilatte door bisschop Alvarez van Ceylon tot aartsbischop van de Oud Roomsche kerk in de Verenigde Staten gewijd.

Jammer vinden wij het, dat de Roomsche gezinden in Frankrijk gemeend hebben dezen geestelijken weerbaar met geweldadigheden te moeten bestrijden. Zij besloten de dienst die Vilatte zou leiden, onmogelijk te maken. Strooi-biljetten werden verspreid, waarin Vilatte werd beschreven als het hoofd van een onafhankelijke roomsche beweging in Amerika; als een "Amerikaansche aap, dien Mr. Briand, minister van Onderwijs en Eredienst tot een Franschen paus begerde te verheffen." De kerk was stampvol en op de straat bevonden zich nog duizenden, voor wie in het gebouw geen plaats meer was. Alles bleef rustig, totdat de dienstdoende priester zijne rede hield. Hij begroette de opkomst der Katholieke onafhankelijkheid en het aanbreken van den dag, wanneer al de afdelingen van de Christelijke kerk in liefde zouden verenigen. Toen hij echter Vilatte dankte, dat deze de Fransche Katholieken thans in desen gespannen tijd te hulp kwam om dit te verzevnelijken, en er op wees, dat hij door den Patriarch van Antiochie, den opvolger van Petrus, gewijd was, begon het rumoerig te worden. Herhaaldelijk moest de politie te hulp worden geroepen om de grootste lawaa-makers te verwijderen. Toen Vilatte de mis hield, klommen sommigen op stoelen en banken, inplaats van op Roomsche wijze in cirkel het hoofd te buigen en te knielen. Ook daarna hadden herhaaldelijk rustverstoringen plaats.

Al moeten wij beamen dat in dezen kritieken

tijd het optreden van Vilatte door de Roomsche gezinden gebrandmerkt wordt als verraad aan de zaak der religie, toch moest men zich van Roomsche zijde onthouden van alles wat naar het gebruik van geweld zweemt. De Roomsche kerk heeft in deze dagen te veel te lijden van het misbruik van macht, waaraan de Fransche regering zich tegenover haar schuldig maakt, om de toevlucht te nemen tot geweldadig verweer. Wij houden het er dan ook voor, dat de leiders der Roomsche kerk een optreden als tegen Vilatte plaats gehad heeft, niet goedkeuren.

Zelfs in de Fransche koloniën wordt de anticlericale of liever anti christelijke politiek op de spits gedreven. Zoo is het althans op het eiland Madagascar. De gouverneur Augagneur legt het daar toe op de vernietiging van den arbeid der zending. Op het geheele eiland bestaan, de Roomsche daarin begrepen, ongeveer 5000 lagere scholen, waarin 150.000 kinderen onderwezen worden, zonder dat het den Staat ook maar iets kost. Maar de regering wil ook in de koloniën het monopolie van het onderwijs hebben, om het godsdienstloos te maken. Daarom werd verboden in de kerken school te houden. De zendingen houden overal in de lokalen voor godsdienstoefening hunne scholen. Nu zijn zij genoodzaakt te zorgen, dat binnen twee maanden afzonderlijke schoollokalen gebouwd zijn, anders mogen zij geen school meer houden. Het is echter onmogelijk om binnen twee maanden met het bouwen van schoollokalen gereed te zijn, omdat de regentijd is aangebroken, waarin het onmogelijk is te bouwen.

Ook klagen de zendingen er over, dat hun verboden werd een geestelijk lied aan te heffen; zij mogen alleen met ieder heiden afzonderlijk spreken, terwijl de heidenen ongestoord hun heidens misbaar mogen maken. Het bestuur der Parijsche Zending vereniging heeft tegen al deze dingen bij den minister van koloniën en bij eenige leden van de Kamer van afgevaardigden krachtig geprotesteerd.

Of het helpen zal? Wanneer het alleen Roomsche zendingen gold, zouden wij vreesden dat de regering den Gouverneur rustig zijn gang zal laten gaan, doch er zijn ook vele Protestantische zendingen op het eiland werkzaam. Wellicht zal de regering zich om hunnentiwil eenigszins matigen.

Gemengd Nieuws.

Uit China. De correspondent voor China van het groote Engelse orgaan *The Times*, gaf onlangs zijn indrukken weer, die hij kreeg op de reis door het Helmsche Rijk. Hij merkte op, dat sedert eenige tijd men in China het voorbeeld van Japan gaat volgen, door namelijk zooveel mogelijk over te nemen van hetgeen de Westersche beschaving oplevert. Alom worden spoorwegen aangelegd, waardoor de vooroordeelen worden weggenomen die de Chinese tegen vreemde volkeren hebben. Ook gaat men veel meer besteden aan het volksonderwijs. Het opium verbruik wordt krachtig bestreden. Daar dat alles is een groote ommekeer ontstaan. Doch als China zich van lieverlede bewust wordt van zijn groote kracht, zou dan daaruit geen groot gevaar voor Europa kunnen ontstaan? Het "gele gevaar" is waarlijk niet denkbeeldig. Alleen wanneer het Evangelie aan het Chinese volk gebracht, en een kracht wordt in het volkgevoel, zou het gevaar bezworen worden. Vooral Engeland, het land dat ter wille van zijn handel aan China den opium opdroeg, is als de aangevozen natie om China het Evangelie te brengen.

In verband hiermee trok een mededeeling van Frederich Brown, zending van de Methodische Episcopale sending te Tientsin in China, ons aandacht. Deze schreef: "De Chinese regering heeft zeventien scholen in en rondom onze stad gesticht, waarin op sommige tijden heidensche vreemde plaats vinden. Wij openen zes Christelijke scholen. In het district dat mij opgedragen is, worden vele verzoeken tot mij gericht om dag-scholen in de dorpen te stichten. Tot dusver heeft de regering het niet ondernomen, daar scholen te plaatsen; maar het is te vreesen dat de tijd aanbreekt zal, dat het openen van Christelijke scholen tot het verdedene zal behoeven.

Sedert ongeveer tien jaar is er in Duitsland een Chr. Studentenvereniging gesticht, die tegen onzedelijkheid en ongodsdienstigheid in de studentwereld strijden wil. Bijna aan alle universiteiten heeft deze vereniging afdelingen. Allen die het atheïsme voor een nationaal en persoonlijk gevaar houden, kunnen van deze vereniging lid worden.

Door eene Fransche dame die te New-York stierf, werd aan de Protestantische faculteit te Montauban een legaat van 100.000 francs vermaakt met de bepaling, dat uit de rente van dit kapitaal zonen van onvermogende predikanten in staat zouden gesteld worden om in de Godgeleerdheid te studeren. Doch ten gevolge van de nieuwe wet op scheiding van Kerk en Staat kan die faculteit het gelegateerde niet gebruiken. De associatiens culturelles" mogen geen erfenissen aanvaarden.

WINCKEL.

Door Kinderen.

AAN VRAGERS.

Ik lees in Jesaja 50 : 10 en 11 :
10. Wie is er onder ulieden, die den Heere vreesd, die naar de stem zijns knechts hoort? als hij in duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den naam des Heeren, en steune op zijnen God.
11. Ziet, gij allen, die een vuur aansteekt, die u niet spranken ongoddij! wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken, die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van mijne hand, in smart zult gijlieden liggen.
In het rode vers worden, die den Heere vreesden, toegesproken, maar tot wie wordt het 11de vers gericht? Of anders gevraagd, kunnen hier ook de geloovigen aangesproken worden?
L. v. W. te S.
In vs. 10 spreekt de Heere God tot die Hem vreesden en bemoeidigt hen. In vs. 11 daarentegen richt Hij zich tot die Hem niet vreesden, die door hun doen het vuur van 's Heeren toorn doen ontbranden, en zegt hun het loon hun werks toe.
Het eene vers is dus tot geloovigen gericht, het andere tot ongelovigen.
Sommige menschen zeggen dat een spous een dier is en anderen dat het een gewas is of een plant. Kun u dat ook uitleggen?
L.
Over de vraag wat een spous eigenlijk is, heeft men veel getwist. Uiterlijk lijkt zij zeker het meest op een plant, te meer daar zij ook in het water, waar zij gerischt wordt, zich niet van de eene plaats naar de andere begeeft.
Toch weet men nu al een eeuw lang, dat de spous een dier is, of eigenlijk vele zoogenaamde huilzakraken bijeen, een dierplant. Zij hebben een geraamte, en dat is hetgeen wij bij het wasschen gebruiken. Al 't andere is er dan uit